

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री कल्याण श्रेष्ठ
माननीय न्यायाधीश श्री चोलेन्द्र शम्शेर जबरा

फैसला
०७०-सी-०१४६
मुद्दा: फैसला बदर ।

राष्ट्रिय बाणिज्य बैङ्क मुख्य शाखा कार्यालय, काठमाडौं१ पुनरावेदक
वादी

विरुद्ध

जिल्ला रुपन्देही बुटवल नगरपालिका वडा नं. ६ बस्ने लालप्रसाद श्रेष्ठ१ प्रत्यार्थी
ऐ.ऐ बस्ने सिक्किनमान थैव१ प्रतिवादी

शुरु तहमा फैसला गर्ने: मा.जि.न्या.श्री ईन्द्रमान कर्माचार्य
रुपन्देही जिल्ला अदालत
पुनरावेदन तहमा फैसला गर्ने: मा.न्या.श्री दीपकराज जोशी
मा.न्या.श्री गोविन्दकुमार उपाध्याय
पुनरावेदन अदालत बुटवल ।

पुनरावेदन अदालत बुटवलको मिति २०६६।२।५ को फैसलाउपर न्यायप्रशासन ऐन,
२०४८ को दफा १२(१)(क) बमोजिम मुद्दा दोहोर्न्याई हेर्ने निस्सा प्रदान भई दायर हुन
आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य र ठहर यस प्रकार छः

श्री डिष्टिलरी प्रा.लि. ले राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक, मुख्य शाखा कार्यालय, काठमाडौंबाट
स्थिर पूंजी र चालु पूंजी दुवै शिर्षक अन्तर्गत रु.३,६२,५७,१५२।०२ कर्जा लिई सो

बापतमा कम्पनीको नाउँमा दर्ता रहेको जिल्ला नवलपरासी नयाँ बेलहानी गा.वि.स. वडा नं. ७क कि.नं. १५६, १५४, २७८, २८०, १९८ र २६९ का जग्गा र सो जग्गामा बनेको फ्याक्ट्री, घर, मेशिनरी उपकरण लगायत सम्पूर्ण चल अचल सम्पत्ति समेत धितो राखी धितो बन्धक पारित गरी दिएको थियो। सो चल अचल सम्पत्तिमा राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक ऐन, २०३१ को दफा ४७क ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी लिलाम बिक्री समेत गरी लिन पाउने बैंकको अधिकार सुरक्षित हुँदा त्यस्तो अधिकारमा आघात पर्ने गरी कुनै काम कारवाही गरेमा त्यस्ता कारवाहीहरू स्वतः बदर हुने कुरामा विवाद छैन। यस बैंकको कर्जा सुरक्षणबापत्त धितो रहेको उक्त सम्पत्तिमा सर्वोच्च अदालतको मिति २०५६।५।२८ को फैसला अनुसार आधा हक लाग्ने गरी संयुक्त दर्ता गरी पाउँ भन्ने लालप्रसाद श्रेष्ठको मालपोत कार्यालयमा निवेदन परेको भनी उक्त कार्यालयको पत्र यस बैंकमा मिति २०५७।१०।२६ मा प्राप्त हुन आएको रहेछ। उक्त पत्र साथ संलग्न रहेको सर्वोच्च अदालतको मिति २०५६।५।२८ को फैसला हेर्दा साझेदार कायम गरी पाउँ भन्ने मुद्दामा यस बैंकमा धितो राखिएको उल्लिखित सम्पत्तिमा प्रतिवादीमध्येका लालप्रसाद श्रेष्ठको आधा हक स्थापित हुने गरी फैसला भएको कुरा थाहा हुन आएकोले अ.बं. ८६नं. बमोजिमको म्याद भित्रै प्रस्तुत फिराद गर्न आएको छु।

अतः विपक्षीहरू वादी प्रतिवादी भै आपसमा मुद्दा गरी फैसला गराई बैंकको लगानी बापतमा सुरक्षणका लागि राखिएको जग्गा कानून विपरीत आफ्नो बनाएको देखिएको र सोबाट बैङ्कको हकमा प्रतिकूल असर पर्न गएको हुँदा विपक्षी लालप्रसाद श्रेष्ठलाई उल्लिखित आधा सम्पत्तिको हकदार कायम गरी रुपन्देही जिल्ला अदालतबाट भएको फैसला सदर गरेको पुनरावेदन अदालत बुटवल र सर्वोच्च अदालतको उक्त फैसला बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको राष्ट्रिय बाणिज्य बैङ्क मुख्य शाखा कार्यालयको शुरु रुपन्देही जिल्ला अदालतमा परेको फिरादपत्र।

सिक्किनमान थैव र मेरा बीच मिति २०४२/१/९ गते अरुण डिष्टिलरीको सम्पूर्ण चल अचल सम्पत्तिको आधा आधा हिस्साको हकदार हुने गरी करार लिखत भएको थियो। पछि सिक्किनमान थैवले बेइमानी गर्ने नियतले मलाई सताउन थालेपछि निज उपर दे.नं. १०२९ को करार बमोजिम साझेदार कायम गरी पाउँ भन्ने मुद्दा दायर गरी कारवाही भई

अन्तिम फैसला भएको हो। वादीले कर्जा प्रवाह नगर्दै अदालतका फैसलाले म लालप्रसाद श्रेष्ठको विवादित जग्गामा हक स्थापित भई सकेको विषयमा मेरो मंजुरी बेगर भएको कर्जा प्रवाहमा मेरो कुनै दायित्व नहुने हुँदा सम्पूर्ण फिराद दावी झुठ्ठा एवं खारेज भागी छु भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी लालप्रसाद श्रेष्ठको प्रतिउत्तरपत्र।

दावीमा उल्लेखित जग्गा मैले नै खरिद गरी मथुराप्रसाद मास्केलाई बिक्री गरेको थिएँ। निजले उक्त जग्गा श्री डिष्टिलरीलाई राजिनामा गरी बिक्री गरी दिएका हुँदा बर्तमान अबस्थामा ती जग्गा श्री डिष्टिलरीको स्वामित्वमा रहेको छ। मैले जानी बुझिकन बैंकको हकहितमा असर पर्ने गरी कुनै कार्य नगरेको हुँदा मेरा उपरमा नालेस लाग्नु पर्ने होइन भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी सिक्किनमान थैवको प्रतिउत्तरपत्र।

प्रतिवादीहरू लालप्रसाद श्रेष्ठ र सिक्किनमान थैवको बीचमा चलेको मुद्दा वादी राष्ट्रिय बाणिज्य बैंकमा सुरक्षण बापत धितो राखेको सम्पत्तिमा नभै यि प्रतिवादीहरूको बीचमा करार बमोजिम साझेदारी कायम गराई पाउँ भन्ने विषयमा मुद्दा चली भएको फैसलाबाट यी वादीको हक हनन् हुन गएको भन्ने देखिन नआएको र करार बमोजिम साझेदारी कायम गर्नु पर्ने भन्ने मुद्दासंग यी वादीको संलग्नता समेत देखिन नआएकोले वादीको दावी अ.बं. १८० नं. बमोजिम खारेज हुने ठहर्छ भन्ने शुरु रुपन्देही जिल्ला अदालतबाट मिति २०६०/३/१७ मा भएको फैसला।

श्री डिष्टिलरी प्रा.लि. ले आफ्नो नामको जेथा सुरक्षण दिँदा अन्यको मंजुरनामा लिनु पर्ने होइन। बैंकमा सुरक्षण बापत धितो रहेको जग्गा बैंकको सम्पूर्ण कर्जा चुक्ता नभएसम्म कोही कसैको नाममा संयुक्त दर्ता गर्न मिल्दैन। धितो रहेको जग्गा लिलाम बिक्री गरी लिन पाउने अधिकार बैंकमा निहित रहनाले बैंकको अधिकारमा कुठाराघात हुने गरी भएको फैसला बदर हुनुपर्दछ। घरसारको लिखतका आधारमा साझेदार कायम गर्न मिल्दैन। सुरक्षण बापत धितो अचल सम्पत्तिमा कर्जा चुक्ता नहुन्जेलसम्म बैंकको हक लाग्ने भै सर्वोच्च अदालतको मिति २०५६/५/२८ को फैसला बदर गरी पाउन मुद्दा दायर गरिएकोमा वादी दावी खारेज हुने गरी भएको शुरु फैसला उल्टी गरी दावी बमोजिम गरी पाउँ भन्ने समेत वादीको पुनरावेदन अदालत बुटवलमा परेको पुनरावेदनपत्र।

यसमा मिति २०५०।११।२२ मा ऋण सुरक्षण बापत धितो राख्दा २०४५।९।९ को करार कार्यान्वयन नभएको र मुद्दा परेको विषयलाई प्रतिवादीहरूले स्पष्ट नपारेको स्थितिमा श्री सर्वोच्च अदालतबाट भएको फैसलाको आधार बुँदाबाट वादीलाई पर्न सक्ने आघात सम्बन्धमा अ.वं. ८६ नं. बमोजिम परेको फिरादमा दावी पुग्ने नपुग्ने बोल्नुपर्नेमा फिराद खारेज हुने ठहर्‍याएको रुपन्देही जिल्ला अदालतको २०६०।३।१७ को फैसला फरक पर्न सक्ने देखिँदा अ.वं. २०२ नं. बमोजिम प्रत्यर्थी झिकाई पेश गर्नु भन्ने समेत पुनरावेदन अदालत वुटवलको मिति २०६१।११।२७ को आदेश।

मुद्दा परिरहेको अवस्थामा भएको लिखत पक्का हुन नसक्ने तथा सर्वोच्च अदालतको अन्तिम फैसलाबाट समेत विवादित जग्गाहरूमा प्रतिवादी लालप्रसादको आधा हक पुगेको अवस्थामा उक्त जग्गाहरू धितो लिई वादी बैंकले मथुराप्रसाद संचालक रहेको श्री डिष्टिलरीलाई ऋण दिनु बैंकको गफलत देखिन्छ। मालपोतको दर्ता आदि बुझेर कर्जा दिने बैंकले अदालती काम कुराको जानकारी पनि लिनै पर्छ। अदालतमा मुद्दा चलेको आफूलाई थाहा हुन नसक्ने भनी पछिन मिल्दैन। यसरी विवादित जग्गामा वादीको सरोकार कायम हुनु भन्दा पहिले नै अदालतमा मुद्दा चलेको कुरामा सो पछि जन्मेका यी वादीले ती फैसलाहरूलाई चुनौती गर्ने हक छ भनी मान्न मिल्ने नदेखिँदा वादी दावी खारेज हुने ठहर्‍याई शुरु रुपन्देही जिल्ला अदालतबाट मिति २०६०।३।१७ मा भएको फैसला मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ भन्ने पुनरावेदन अदालत वुटवलको मिति २०६६।२।५ को फैसला।

यस बैङ्कले लगानी गरेको कर्जाको सुरक्षण बापत मिति २०५०।११।२२ मा दृष्टिबन्धक लिखत पारीत गरी लिएको जग्गामा विपक्षी प्रतिवादी लालप्रसाद श्रेष्ठको आधा हक कायम गराएको फैसलाबाट यस बैङ्कको कर्जा लगानी असुरक्षित हुन गएको छ। कुनै पनि अदालतबाट रोक्का नरहेको अवस्थामा तत्काल प्रचलित बाणिज्य बैङ्क ऐन, २०३१ को दफा १२ बमोजिम कर्जाको सुरक्षणका लागि यस बैङ्कका नाममा २०५०।११।२२ मा धितो दिएकोले जग्गा रोक्का राखी श्री डिष्टिलरीलाई कर्जा लगानी गरीएको हो। यसरी बैङ्कको ऋण असूलीमा बाधा परिरहेको अवस्थामा मुद्दा खारेज गर्न मिल्ने होइन। विवादित फैसलाबाट बाणिज्य बैङ्क ऐन, २०३१ को दफा ५२ ले यस ऐनमा लेखिएको कुरामा यसै ऐन बमोजिम

र बाँकीमा प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम हुने भनी बैङ्क तथा वित्तिय संस्थाहरुलाई प्राप्त विपेशाधिकारमा नै आघात पुग्न गएको अवस्था छ। प्रतिवादीहरु बिच भएको घरसारको करारनामाको आधारमा कम्पनीमा साझेदारी कायम हुन सक्ने होइन। साझेदारी ऐन, २०२० को दफा ५ बमोजिम त्यस्तो साझेदारी सम्बन्धित निकायमा ६ महिनाभित्र लगतमा दर्ता गराउनुपर्नेमा सो गराएको अवस्था समेत छैन। त्यसमा पनि अरुण डिष्टिलरी कुनै साझेदारी फर्मको रुपमा कुनै निकायमा दर्ता नरहेको र घरसारको रजिष्ट्रेशन नभएको लिखतका आधारमा साझेदारी कायम समेत हुन सक्ने वा त्यस्तो लिखतका आधारमा अचल सम्पत्तिमा दावी लाग्न सक्ने पनि होइन। यसरी अनिवार्य रुपमा पुरा गर्नुपर्ने कानूनी दायित्व पुरा नगरिएको सम्झौतालाई मान्यता दिएको र अचल सम्पत्तिको तत्कालीन अवस्था बुझ्दै नवुझी बैकलाई नझिकाई भएको फैसला त्रुटिपूर्ण हुँदा विपक्षीहरुका बीच चलेको करार बमोजिम साझेदार कायम गरी पाउँ भन्ने मुद्दामा भएको शुरु रुपन्देही जिल्ला अदालतको फैसला सदर गरेको पुनरावेदन अदालत वुटवलको फैसला त्रुटिपूर्ण हुँदा बदर गरी न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १२ बमोजिम मुद्दा दोहोर्न्याई हेरी फिराद दावी बमोजिम गरिपाउँ भन्ने समेत ब्यहोराको वादी राष्ट्रिय वाणिज्य बैङ्क मुख्य शाखा कार्यालयको यस अदालतमा परेको निवेदनपत्र।

यसमा यसै लगाउको ०६६-RI-०५०७ को मुद्दामा आज यसै इजलासबाट मुद्दा दोहोर्न्याई हेर्ने निस्सा प्रदान भएको र प्रस्तुत मुद्दा उक्त मुद्दासँग अन्तरप्रभावी हुँदा सोही कानूनी त्रुटिका आधारमा प्रस्तुत मुद्दामासमेत न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १२(१)(क) बमोजिम मुद्दा दोहोर्न्याई हेर्ने निस्सा प्रदान गरिदिएको छ भन्ने समेत यस अदालतको मिति २०७०।३।७ को आदेश।

नियमबमोजिम पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक वादीका तर्फबाट उपस्थित विद्वान वरिष्ठ अधिवक्ता श्री नरहरि आचार्य र विद्वान अधिवक्ता श्री विष्णुप्रसाद कंडेलले पुनरावेदक बैङ्कले ऋण प्रवाह गरी सुरक्षण बापत धितोमा रहेको सम्पत्तिबाट ऋण असूल उपर गरीलिन पाउने कुरामा विवाद हुन सक्दैन। विपक्षीहरू वादी प्रतिवादी भै चलेको साझेदार कायम गरी पाउँ भन्ने मुद्दामा सर्वोच्च अदालतबाट मिति

२०५६।५।२८ मा भएको फैसला समेतबाट दावीको जग्गामा विपक्षी लालप्रसाद श्रेष्ठको हक स्थापित हुनु भन्दा अगावै मिति २०५०।११।२२ मा ऋण प्रवाह भै धितो पास भएको अवस्था हुँदा उक्त फैसलाबाट बैङ्कको हकहितमा असर परेकोले सो फैसला बदर हुनुपर्दछ भन्ने समेत बहस गर्नुभयो।

विद्वान कानून व्यवसायीहरूले गर्नु भएको उपर्युक्त बहस सुनी पुनरावेदन सहितका मिसिल कागजात अध्ययन गरी हेर्दा फैसला बदर गरी पाउँ भन्ने वादीको फिराद खारेज हुने ठहर्‍याएको शुरू रूपन्देही जिल्ला अदालतको फैसला सदर गरेको पुनरावेदन अदालत बुटवलको फैसला मिले नमिलेको के रहेछ र पुनरावेदक वादीको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो, होइन? भन्ने विषयमा निर्णय दिनुपरेको छ।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा, श्री डिष्टिलरी प्रा.लि. लाई रु.३,६२,५७,१५२।०२ ऋण प्रवाह गरी सो बापतमा कम्पनीको नाममा दर्ता रहेको नवलपरासी जिल्ला नयाँ बेलहानी गा.वि.स. वडा नं. ७क कि.नं. १५६, १५४, २७८, २८०, १९८ र २६९ को जग्गा र सो जग्गामा बनेका फ्याक्ट्री, घर, मेसिनरी उपकरण समेतका सम्पूर्ण चल अचल सम्पत्ति धितो बन्धक पारीत गरी दिएकोमा विपक्षीहरू वादी प्रतिवादी भै रूपन्देही जिल्ला अदालतमा साझेदार कायम गरी पाउँ भन्ने मुद्दा गरी उक्त अदालतबाट विपक्षी लाल प्रसाद श्रेष्ठलाई उल्लिखित आधा सम्पत्तिको हकदार कायम गरी भएको फैसला पुनरावेदन अदालत बुटवल र सर्वोच्च अदालतबाट समेत सदर हुने ठहरी फैसला भएको कुरा मालपोत कार्यालयको मिति २०५७।१०।२६ मा प्राप्त पत्र साथ संलग्न सर्वोच्च अदालतको मिति २०५६।५।२८ को फैसला हेर्दा जानकारी हुन आएको र सो फैसलाबाट बैङ्कको हकमा प्रतिकूल असर पर्न गएकोले अ.बं. ८६ नं. बमोजिम उक्त फैसलाहरू बदर गरी पाउँ भन्ने वादीको फिराद दावी रहेको देखिन्छ। प्रस्तुत मुद्दामा वादीको फिराद अ.बं. १८० नं. बमोजिम खारेज हुने ठहर्‍याएको शुरू रूपन्देही जिल्ला अदालतको फैसला सदर गरेको पुनरावेदन अदालत बुटवलको फैसला त्रुटिपूर्ण हुँदा न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १२ बमोजिम मुद्दा दोहोर्‍याई हेरी उक्त फैसला उल्टी गरी वादी दावी बमोजिम इन्साफ पाउँ भन्ने वादीको यस अदालत निवेदन परी मुद्दा दोहोर्‍याई हेर्ने निस्सा प्रदान भै पेश हुन आएको देखियो।

प्रस्तुत मुद्दाका प्रतिवादीहरू लालप्रसाद श्रेष्ठ वादी र सिक्किनमान थैव प्रतिवादी भै चलेको २०४७ सालको दे.नं. १०२९ को करारबमोजिम साझेदार कायम गरी पाउँ भन्ने मुद्दामा वादी दावी बमोजिम अरूण डिष्टिलरीमा करार कागजमा लेखिए बमोजिम शुरू संचालन मिति देखी वादी प्रतिवादीका बीच साझेदारी कायम हुने ठहर्न्याई शुरू रूपन्देही जिल्ला अदालतबाट मिति २०४९।५।८ मा फैसला भै उक्त फैसला पुनरावेदन अदालत बुटवलबाट मिति २०५१।३।२२ मा र सर्वोच्च अदालतबाट मिति २०५६।५।२८ मा सदर हुने ठहरी फैसला भएको कुरा मिसिल संलग्न उक्त फैसलाहरूको प्रतिलिपिबाट देखिन्छ। उक्त फैसला अनुसार प्रत्यर्थी प्रतिवादीहरू लालप्रसाद श्रेष्ठ र सिक्किनमान थैवका बीचमा मिति २०४२।९।९ मा भएको करार सम्झौता बमोजिम अरूण डिष्टिलरीका नाममा रहेको चल अचल सम्पत्तिमा निजहरूको आधा आधा हकहिस्सा कायम भएको पाइयो। प्रतिवादी सिक्किनमान थैवले अरूण डिष्टिलरीका नाममा रहेको दावीका जग्गाहरू उक्त साझेदार मुद्दा चलिरहेको अवस्थामा मिति २०४८।१०।१४ मा मथुराप्रसाद मास्केलाई राजीनामा पारीत गरिदिएको र निज मथुराप्रसाद मास्केले मिति २०५०।२।२८ मा श्री डिष्टिलरी प्रा.लि. लाई राजीनामा पारीत गरी दिई सोही सम्पत्ति धितो सुरक्षणमा राखी यी पुनरावेदक वादी राष्ट्रिय बाणिज्य बैङ्कले मिति २०५०।११।२२ मा श्री डिष्टिलरी प्रा.लि. लाई ऋण प्रवाह गरेको देखियो।

आफूले ऋण प्रवाह गरी धितो सुरक्षणमा रहेको सम्पत्तिको आधा हिस्सामा प्रतिवादी लालप्रसाद श्रेष्ठको हक स्थापित हुने गरी फैसला भएको कारणले बैंकको हितमा असर गरेको हुँदा अ.बं. ८६ नं. बमोजिम फैसला बदर हुनु पर्दछ भन्ने नै पुनरावेदकको मुख्य जिकिर रहेको देखिन्छ। मुलुकी ऐन, अ.बं. ८६ नं. मा अघि चलेको मुद्दाबाट अर्काको समेत हकमा असर परेको रहेछ भने त्यसरी हक जानेले आफ्नो हक जतिमा नालिस दिन सक्ने भन्ने समेत कानूनी व्यवस्था रहेको पाइन्छ। माथि उल्लेख भएबमोजिम मिति २०५०।११।२२ मा पुनरावेदक बैङ्कबाट ऋण प्रवाह गरी धितो लिखत पारीत हुनु अगावै २०४७ सालमानै प्रतिवादी सिक्किनमान थैव उपर लालप्रसाद श्रेष्ठको साझेदारी मुद्दा र मिति २०४८।१०।१४ को राजीनामा लिखत उपर जालसाज मुद्दा परी सकेको र ती मुद्दामा वादी दावी पुग्ने गरी सर्वोच्च अदालतबाट समेत ठहर फैसला भएको देखिन्छ। उक्त साझेदारी

मुद्दाको मूल जरियाको रूपमा रहेको प्रतिवादीहरू लालप्रसाद श्रेष्ठ र सिक्किनमान थैवका बीचमा मिति २०४२।९।९ मा भएको करार सम्झौताले अदालतको फैसलाबाट कानूनी मान्यता प्राप्त गरेको देखिँदा सो करार सम्झौता हुँदाका बखतमा नै दावीका सम्पत्तिमा लालप्रसाद श्रेष्ठको हक सिर्जना भैसकेको देखिएको छ। सो कार्यबाट बैंकको हकमा असर परेको भए वा उक्त सम्पत्तिमा सो समयमा बैंकको पनि हक सिर्जना भएको भए अदालतका उल्लिखित फैसलाले बैंकको हकहितमा असर परेको मान्नुपर्ने र अ.बं. ८६ नं. को उपरोक्त कानूनी व्यवस्थाबमोजिम बैंकलाई प्रस्तुत मुद्दा गर्ने हकद्वैया रहने अवस्था हुन्थ्यो। तर तत्कालिन समयमा पुनरावेदक बैंकको दावीको सम्पत्तिमा कुनै सरोकार वा सम्बन्ध रहेको नदेखिँदै प्रतिवादी लालप्रसादको हक सिर्जना भैसकेको अवस्थामा निजको मञ्जूरी नै नलिई दर्तावाला सिक्किनमानले मिति २०४८।१०।४ मा मथुराप्रसादलाई र मथुराप्रसादले मिति २०५०।२।२८ मा श्री डिष्टिलरीलाई हक हस्तान्तरण गरेको जग्गा धितो राखी मिति २०५०।११।२२ मा ऋण प्रवाह भएपछि मात्र सो सम्पत्तिमा बैंकको सरोकार रहेको देखिँदा अ.बं. ८६ नं. बमोजिम उक्त फैसला बदरमा बैंकको दावी गर्ने हकद्वैया रहने अवस्था देखिएन।

श्री डिष्टिलरीले आफ्नो हक नपुग्ने सम्पत्तिमा हक पुग्ने भनी ऋण बापतमा धितो सुरक्षण दिएको र धितो सुरक्षण कच्चा ठहरी असूल हुन नसक्ने अवस्था भएको भए सो सम्बन्धमा कानूनले कुनै उपचारको मार्ग निर्देश गरेको भए सो मार्ग अवलम्बन गरी आफ्नो लेना असूल गर्नेतर्फ लाग्नु पर्नेमा त्यसतर्फ बैंकले कुनै कारवाही चलाएको भन्ने पनि मिसिलबाट देखिएको छैन। यसप्रकार दावीको सम्पत्तिमा पुनरावेदक बैंकले धितो सुरक्षण लिनु अगावै सिक्किनमानको पूरा हक नरही लालप्रसादको समेत आधा हक लाग्ने अवस्था भई सोही सम्पत्ति सिक्किनमानले मथुराप्रसादलाई हक हस्तान्तरण गरेको देखिँदा मथुराप्रसादको पनि सो सम्पत्तिमा आधा नै हक हुने हुँदा पूरा हक रहने अवस्था हुँदैन। यसरी दावीको आधा सम्पत्तिमा मथुराप्रसादकै हक नपुगेको अवस्थामा निजले श्री डिष्टिलरीलाई हक हस्तान्तरण गरिदिएको र उक्त सम्पत्ति धितो सुरक्षणमा लिएको कारणले मात्र साझेदारी मुद्दाको फैसला बदर गरी पाउन माग गर्ने हकद्वैया यी पुनरावेदक बैंकलाई रहेको नदेखिँदा

प्रस्तुत मुद्दा दोहो-न्याई हेर्ने निस्सा प्रदान गर्दा लिएका आधार र पुनरावेदकका तर्फका विद्वान कानून व्यवसायीहरूको बहस जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन ।

अतः माथि उल्लिखित आधार कारणबाट प्रतिवादीहरू लालप्रसाद श्रेष्ठ र सिक्किनमान थैवका बीचमा चलेको करार बमोजिम साझेदार कायम गरी पाउँ भन्ने मुद्दामा सर्वोच्च अदालतबाट मिति २०५६।५।२८ मा भएको फैसला समेत बदर गरी पाउँ भन्ने वादीको फिराद खारेज हुने ठहर्‍याएको शुरु रूपन्देही जिल्ला अदालतको मिति २०६०।३।१७ को फैसला सदर गरेको पुनरावेदन अदालत वुटवलको मिति २०६६।२।५ को फैसला मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ । पुनरावेदक वादीको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी फैसला अपलोड गरी मिसिल नियमानुसार बुझाई दिनु ।

न्यायाधीश

उक्त रायमा म सहमत छु ।

न्यायाधीश

शाखा अधिकृत : टीकाभूषण घिमिरे

कम्प्युटर टाईप गर्ने : मन्दिरा रानाभाट

इति सम्बत् २०७१ साल पौष २८ गते रोज २ शुभम्..... ।